

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejema mesečno . . 1.—70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna označila, zahvale, esurialce itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenzemski ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Čudne razmere na šoli v Kočevju.

Kočevje, 4. nov.

Ker je kongregacija menda pretrd oreh za »Gottscheer Nachrichten«, se je ta časopis spraval sedaj na mojo malenkost. Da se resnica prav spozna, je treba nekoliko pojasniti.

Prvič ni res, da sem »windischer« kaplan, ampak sem katoliški kaplan, po narodnosti Slovenec, za kar me ni prav nič sram, čeprav pravi omenjeni časopis, da smo Slovenci brezkulturni narod. Drugič ni res, da sem jaz zanesel kako politiko v kočevsko ljudsko šolo; saj je bila enaka politika na kočevski ljudski šoli zdavnaj preje, preden sem jaz do dobra vedel, kje je Kočevje. Celo gg. katehetje nemške narodnosti so govorili v Kočevju v šoli s Slovenci slovensko, v kolikor se jim je zdelo potrebno.

Vprašam pa: Ali to ni politika, če se vpiro toliko slovenskih otrok vedno le nemški jezik poveljuje in hvali kot edinozveličavni jezik, slovenski pa takorekoč v nič devlje? Ali morda to ni politika, ako g. nadučitelj pride v razred med uro krščanskega nauka ter nekako nadzoruje verouk — v kar pa ni kompetenten, torej protipostavno — ter izprašuje, če imajo otroci morda tudi slovenske učne knjige za verouk. Tudi to je čudna politika, da hodi gosp. nadučitelj pred šolska vrata poslušat, če morda v šoli z učenci res izpregovorim kako slovensko besedo! Gospod nadučitelj Scheschark se je sam izjavil, da me ni nikoli slišal v šoli govoriti slovensko. Dopisnik naj bi se bil preje informiral, potem ne bi bil zapisal, da proti postavi, proti navadi in proti ljudski volji poučujem ne le slovenske, ampak tudi nemške otroke v slovenskem jeziku. Ako dopisnik še ne ve, mu jaz povem, da ni nobene šolske postave in nobene šolske navade, ki bi katehetu zabranjevala z otroci govoriti v njih materinem jeziku. Katehet pa tudi ni za to v šoli, da bi otroke učil kakega jezika — tudi nemškega ne, ampak katehet je za to, da poučuje otroke v krščanskem nauku. Katehet pa mora učiti tudi Slovence in ne samo Nemce, kjer so oboji v šoli, kakor so slučajno na ljudski šoli v Kočevju.

Dopisnik v »Gottscheer Nachrichten« sicer pravi, da je ljudska šola v

Kočevju popolnoma nemška (rein-deutsch), pa to trditev sam ovrže, ko pravi, da poučujem ne le slovenske, ampak tudi nemške otroke. Torej so po dopisnikovi lastni izjavi tudi Slovenci na tej šoli, torej ni šola »rein-deutsch«. Gospodje okrog »Nachrichten« naj pogledajo učni načrt in kataloge na ljudski šoli v Kočevju, pa bodo spoznali, kako se motijo, če pravijo, da je ljudska šola v Kočevju »rein-deutsch«. Videli bodo namreč, da je slovensčina obvezni učni predmet od tretjega razreda začenši dalje.

Videli bodo pa tudi, da je samo na deški ljudski šoli v Kočevju v šolskem letu 1912/13 med 264 učenci čez 70 bilo vpisanih za Slovence. Je pa še kakih 30 Slovencev, ki so vpisani za Nemce; torej samo na deški ljudski šoli je okroglo 100 slovenskih otrok, katerim dopisnik v »Nachrichten« ne privošči nobene slovenske besede. Če je dopisnik radoveden, mu lahko postržem tudi še s precejšnjim številom otrok, ki se štejejo popolnoma za Nemce, pa se po njih žilah pretaka še skoro sveža slovenska ali hrvaška kri.

Ako torej vpoštevamo številke in razmere, kakršne so, potem sem ne le upravičen, ampak po svoji vesti dolžan pri pouku krščanskega nauka privoščiti Slovincem tudi kako slovensko besedo; z Nemci itak nikdar ne govorim slovensko. Po šolskih postavah pa ni zabranjeno s slovenskimi učenci slovensko govoriti, zato takega dovoljenja tudi nikdar pri »Nachrichten« prosil ne bom.

Če pa že ravno hočete, da nemški otroci ne bodo kedaj v šoli slišali kake slovenske besede, tedaj delajte na to, da se v najkrajšem času ustanovi posebna slovenska šola, da se bodo slovenski in nemški otroci ločili in potem boste v resnici lahko imeli »reindeutsche« šolo. H koncu pristavim še to: Ako boste izpeljali to, s čimur grozite v »Nachrichten«, potem boste samo pokazali, da niste kulturni narod, kakor se vedno bahate. Sicer pa nimam čisto nič zoper to, če me spravite iz Kočevja.

Ivan Šesek,
mestni kaplan v Kočevju.

Državni zbor.

Dunaj, 5. novembra.

Boj za finančni načrt.

V zbornici je ni stranke, ki bi se iz načelnih ali taktičnih razlogov upira-

la finančnemu načrtu. Tudi Rusini bi s silo ne pobijali finančnega načrta, ko bi se mogli s Poljaki pobotati glede volilne reforme za gališki deželni zbor. Zadnje dneve je gališki cesarski namestnik dr. Korytowsky vodil pogajanja na Dunaju in v Lvovu, toda doslej brez uspeha. Nit sicer ni še pretrgana, vendar so med Poljaki in Rusini še razna preporna vprašanja, ki utegnejo stvar zavleči. To vprašanje je manj zamotano, nego češko, tudi ne sega tako globoko v državno upravo, vendar je za skupno državo in parlamentarno življenje vsaj tolikega pomena, kakor češko - nemški spor. Ta prepri je star, kakor avstrijska država, in vendar je parlament večkrat delal normalno in uspešno. Ker Čehi in Nemci imajo zavarovane svoje glavne postojanke, ki obema narodoma jamčijo narodni obstanek in naraven razvoj. Ves boj med Čehi in Nemci se zadnja leta vrši v prvi vrsti za službeno mesta v deželni in državni upravi.

V Galiciji so povsem druge razmere. Tukaj so skoraj neomejeni gospodari v deželi Poljaki, branijo svoje stare privilegije proti Rusinom z vsemi svojimi kulturnimi in političnimi silami. Poljsko plemstvo uporablja med rusinskim prebivalstvom svojo moč, s kakršno se tudi mogočno češko plemstvo ne more ponašati v češki kraljevini. Boji med Poljaki in Rusini so se poostriili, odkar so si Rusini po splošni in enaki volilni pravici priborili toliko število poslancev, da morejo tudi v parlamentu z uspehom zagovarjati svoje pravice in se posluževati obstrukcije. Za državo pa je ta boj velikega pomena, dokler ni med Rusijo in habsburško monarhijo mirnim potom ali z orožjem rešeno staro preporno vprašanje za Dardanele in kar je s tem v zvezi.

Rusinsko stališče.

Rusinski poslanec dr. Holubowicz je danes označil rusinsko stališče, rekoč: Načrt volilne reforme za gališki deželni zbor je novo izzivanje na boj. Rusini sprejmo ta boj in ga hočejo izvajati. Otresti se hočejo stoletnega poljskega jarma in jeroštva, in v tem boju računajo na pomoč kro- ne, vlade in parlamenta. Rusinske zahteve niso pretirane, ker je sramota za kulturno državo, ako se morajo manjši narodi še boriti za pogoje svojega obstanka. Rusini vedo dobro, da želi večina v zbornici rešiti finančni načrt in s tem urediti deželne finance. Tudi Rusini žele v parlamentu mirne-

ga dela v blagor države in posameznih narodov. Poslušujejo pa se obstrukcije v silobranu. Ne gre jim toliko za volilno reformo in rusinsko univerzo, ampak za življenje. V Galiciji so razmere, v katerih bi moral rusinski narod propasti. Govornik naglašja, da je vlada največ kriva, ker v odločilnih trenutkih pozablja na svoje obljube in ne podpira s potrebno resnostjo rusinskih zahtev. Sokriv je tudi sedanji gališki cesarski namestnik, ki se upira demokraciji in hlapčuje gališkim velikim žganjarjem. Ako parlament ne stori svoje dolžnosti, ne razume svoje naloge.

To je končno vse res, kar je danes našteval Holubowicz. Toda povedal ni, kako more osrednji parlament prisiliti poljske zastopnike, da ustrezajo rusinskim zahtevam, ki spadajo v delokrog gališkega deželnega zbora. Vse rusinske pritožbe so dobro znane avstrijski javnosti, ki jih tudi razumeva, toda Poljakom ne more ukazovati, kaj naj store v gališkem deželnem zboru. Rusinski poslanci morejo po vrsti ponavljati vse svoje še tako opravičene postulate, parlament je tukaj brez moči. Edino le vlada more posredovati v tem spornem vprašanju, ki visi kot Damoklejev meč nad parlamentom.

Ker ni upanja, da bi se ta teden posrečil kompromis, bo zbornica jutri še nadaljevala razpravo o finančnem načrtu. V petek ne bo seje in drugi teden šele v torek popoldne ob 3. uri. V zmislu današnjega dogovora v senjor, konventu bo v torek grof Stürgkh odgovoril na interpelacije glede upravne komisije na Češkem. Nemške stranke sicer danes niso izjavile, da bodo glasovale za otvoritev razprave, vendar je skoraj gotovo, da bo večina zbornice za razpravo o vladnem odgovoru. Ta politična razprava utegne trajati dva, tri dni, ker bodo razni govorniki spravili v zvezo tudi gališko in jugoslovansko vprašanje. V imenu hrvaško - slovenskega kluba bo govoril slovenski poslanec Grafenauer. Značilno za parlamentarno situacijo je, da so mladočeški poslanci odklonili vsako kooperacijo z ostalimi češkimi strankami, dokler ni rešen finančni načrt.

Razmere na državnih železnicah.

Danes so poslanci Fon, dr. Verstovšek in tovariši v imenu hrvaško - slovenskega kluba vložili interpelacijo na železniškega ministra glede krivičnih razmer na državnih železnicah, koder se dosledno zapostav-

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gružecki, poslovenil dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

XIV.

Drugi dan zjutraj se je pripeljal načelnik deželne straže z dvajset stražniki, ustavil se je pred občinskim urdom, velel poklicati vse pravoslavne kmete, sam pa šel v pisarno in čakal.

Župan in pisar sta takoj preskrbela okrepčila, načelnik je jedel, pil in izpraševal o podrobnostih bivanja in preiskavanja glavarjev, a je dobival samo splošne in nejasne odgovore.

Slednjič je dobil sporočilo, da so pravoslavni kmetje že zunaj in pričakujejo njegovih povelj.

Vstal je težko s stola, izpil še kozareček žganja, in stal je velik, močan, s strogim obrazom pred kmeti, ki so sneli klobuke in priklanjaje se, kot žito v vetru, mrmrali nejasne pozdrave.

»Vam pravoslavnim se je zgodila tukaj velika krivica, začel je z debelim glasom, »neki ljudje so na vašo sramoto in škodo postavili katoliški križ v bližini vaše cerkve. Vem, da ste vi

nedolžni, vem, da so to naredili katoličani in čaka jih za to ostra kazen. Toda spoštovanje do pravoslavja, spoštovanje do volje in ukazov najjasnejšega gospoda vam veva, da vi sami pristo- voljno odstranite to sramoto. Pozivljam vas torej: odstranite ta madež, ta križ, v prid vas vseh in miru v vasi. Opustil bom vsa zaslišavanja, preiskavanja, naložil ne bom nobenih kazni, toda križ mora biti odstranjen. Vem, da spoštujete vladno in zato boste ubogali. Posvetujte se med sabo, kdo naj to stori. Jaz bom pa čakal.«

In vzel je cigareto, jo prižgal in začel hoditi z enakomernimi koraki sem in tja pred kmeti, ki so stali v gruči.

Med zbranimi se je začelo šepetanje, katero je načelnik razlagal, da je koristno njegovim načrtom, v resnici so se pa kmetje posvetovali, na kak način naj odrečejo, kar je zahteval, in kdo naj odgovori v njihovem imenu.

Zedinili so se, naj odgovarja Frančišek Vresjak, ki je bil ugleden gospodar, obenem pa občinski odbornik, torej napol uradna oseba.

Načelnik je stopil pred kmete, izraz obraza je bil strog in vprašal je:

»No, kaj, otroci, ali ste že izbrali može, ki si hočejo pridobiti zaslug za cerkev in vladu? Govorite pogumno!«
Iz natlačene gruče je stopil Fran-

čišek Vresjak, priklonil se nizko in rekel:

»Jasnovelmožni načelnik ste sami rekli, da nismo mi postavili tega znamenja in da nismo mi ničesar krivi. Ker nismo mi postavljali, tudi ne bomo mi podirali tega, česar nismo naredili. Vsekakor je to znamenje rešitve in bilo bi greh položiti roko na sveto stvar.«

Načelnik je pordel od jeze in razočaranja. Res, da je sklenil pridobiti kmete z dobroto, toda navada je premagala dobro voljo, stopil je naglo h govorečemu kmetu in ga udaril s pestjo v obraz, kriče:

»A, ti pasji sin, zločinec, huncvet! Tu imaš greh!«

Kmet je padel nezavesten na tla, potem ga je začel brcati in pijan od jeze je kričal:

»Pretepel vas bom do krvi vse, v ječo vas pomečem, vi puntarji, rogovileži! Tako spoštujete sveto pravoslavlje! Vas bom že naučil Hej, vahtmajster, zastražite te lumpe, naj stoje in se premislijo!«

Sam je pa sedel na koleselj in velel pognati h katoliškemu župniku, a pred odhodom je še pogledal grozeče na molčeče kmete.

Po njegovem odhodu je župan z ozirom na to, da je Frančišek Vresjak

bil občinski odbornik, vsega okrvavljenega velel peljati v občinsko pisarno.

Kmetje so čakali preklinjevalje tiho načelnika, vlado in se jezili, ker so izgubili dan.

Nekateri so se hoteli vvesti na zemljo, toda stražniki so žvižgali s palicami po zraku in kričali:

»Povelje je: stati; ne sedajte, potepuhi, če ne, vas naženemo!«

In šaleč se, zasmehujoč jih in zaničujoč so hodili okrog tesne gruče.

Šele okrog poldne, ko so ženske prinesle stražnikom žganja, so postali nekoliko milejši in so se delali, kot da ne opazijo, ako se je kdo v sredi vsedel.

Pozno popoldne, nekako okrog četrte ure, se je vrnil glavar in ker je bil vsled zavžigata vina boljše volje, je zaklical kmetom:

»No, otroci, kdo odstrani križ? Čaka ka nagrada in milost. Kaj? Govorite!«

Molk.

»Naj kdo stopi naprej in pove,« je navduševal načelnik.

Toda po tem kar je zaželo Vresjaka se nikdo več ni ganil.

»Kaj, ali pojdete odstraniti križ?« Iz gluhega godrnjanja je bilo jasno razumeti besedico: Ne!

»Naženite to svojat!«

Ijajo slovenski uradniki in uslužbenci. Interpelacija posebno naglašala krivično razmerje med številom slovenskih in nemških uradnikov pri ravnateljstvih v Trstu in Beljaku.

Z Balkana.

Avstro - Ogrska na Balkanu.

»Ikdam« je objavil uvodnik, ki iz vaja, da je Avstro - Ogrska po balkanski vojski zopet pridobila vodilen vpliv na Balkanu. Bulgarija se je odmaknila od Rusije, agitira se za prestop h katoličanstvu. Vse gleda na Dunaj. Srbija nastopa proti Avstriji v zupanju na Rusijo, ki jo je pa v več slučajih pustila na cedilu in se je morala ponižati pred monarhijo. Sicer pa sili Srbijo njeno zemljepisno stanje, da živi v dobrih razmerah z monarhijo. Ker je Srbija od Avstro - Ogrske gospodarsko odvisna, ne more Srbija trajno slediti Rusiji in gre zdaj za trgovinsko pogodbo z monarhijo.

GRKI ITALIJI IN AVSTRO-OGRSKI.

»Agenzia Stefani« poroča iz Aten: Grška v svojem odgovoru na noto Avstro - Ogrske in Italije odklanja obdolžitve, da s silo in s spletkami ovira dela mednarodne komisije v Južni Albaniji. Posameznim članom komisije in njenim spremljevalcem marveč očita pristranost in nekorektno postopanje. Noto odklanja vsako odgovornost, če komisija svojih del do 30. novembra ne konča.

Avstro - Ogrska dementira, da bi bila odposlala močno brodogradilno proti Grški.

»Wiener Allgemeine Zeitung« dementira poročilo »Tempa«, češ da je Avstro - Ogrska odposlala močno vojno brodogradilno v grška morja.

Grško - turška napetost.

Belgrajske poučene kroge sedanje stanje grško - turških pogajanj zelo skrbi. Iz Aten in Carigrada se poroča, da tako Turki kakor Grki že računajo z ostrim konfliktom. Grki dolže laško diplomacijo, da spletkari v Carigradu proti grško - turškemu sporazumu. Srbska javnost sodi, da Srbija z ozirom na grško - turški spor še ni armade razorožila, da je demobilizacija bila napovedana.

Bulgari bojkotirajo grško blago.

V Varni so bulgarski trgovci ustanovili društvo, ki poziva Bulgare, da naj blago grških trgovcev bojkotirajo. — Bulgarska vlada je izročila sofij-skemu grškemu poslaniku noto, v kateri protestira, ker so Grki z bulgarskimi vjetniki nečloveško postopali. Bulgari zahtevajo zadoščenje in si pridržijo pravo roko, če se ne da.

Pogoji kandidata za albanski prestol.

»Tempa« poroča: Diplomatični krogi so poučeni, da je izjavil princ Wied, da sprejme pod sledečimi pogoji albanski prestol: Ustav, ki jo namerava oktroirati, določi sam. Velesile naj zanjamčijo nedotakljivost Albanije. Priznava svobodo vseh treh verizpovedan in finančno sodelovanje vseh sil pri organizaciji in administraciji albanskih financ.

Kdo je kriv?

Iz Sofije smo prejeli: Bulgarska »Narodna stranka«, katere načelnik je bivši ministrski predsednik Gešov, je v posebni okrožnici pojasnila glavne dogodke od začetka balkanske vojske.

Kmetje so se hitro razleteli na vse strani, veseli takega povelja.

Načelnik je zbral svoje stražnike in župana:

»Fantom dajte jesti in piti ... na občinski račun, ker gre za križ! ... ta kmečka živina se boji katoliškega znamenja, toda ne vi, molodci. Vsakemu kdor pomore odstraniti križ, tri rublje na roko! No, fantje, pijte, a ko boste gotovi, sporočite mi, bom pri batjuški.«

Solnce je šlo k zahodu, ko se je slednjič osem stražnikov odločilo, da poderejo križ, navdušeni od žganja in obetane nagrade.

Opetekaje se in prepevajoč svojo narodno pesem o matuški Volgi, preklinjajoč in grozeč mepokornim kmetom, so se zibali skozi vas. Utihi so šele pred popovim stanovanjem in vahtmajster je stopil v obednico in sporočil:

»Vojaki so sklenili uničiti križ, kakor je zapovedalo vaše visokoblago-rodje!«

»Dobro, vrli fantje! Koliko jih pa je?«

»Osem, vaše blagorodje!«

»Kaj pa ona dva?«

»Strahopuda,« se je nasmehnil, gresta tudi, toda s prigradkoju »

Strahopetneža.

Gledat.

(Dalje.)

Srbija se je začela že po prvih bulgarskih zmagah nelojalno obnašati in je delala, kakor da se ne bi hotela držati pogodbe. Dne 22. junija se je vršil kronski svet, kjer so se vsi, tudi general Savov, odločili za mirno rešitev; general Savov je tudi sicer kazal, da ne misli na vojno, ker je dovolil, da je bilo okoli 60 do 80.000 vojakov na dopustu, znano je bilo tudi, da bulgarska vojska ni zadosti založena s strelivom. Kljub temu je general Savov dne 28. junija izdal ukaz za prodiranje. Ta ukaz pomeni državni prevrat in je delo zarote proti vladi. »Narodna stranka« generalu Savovu sploh ni popolnoma zaupala in je zato res bila neka napetost med vlado in glavnim vojaškim poveljstvom.

Bulgarskim delegatom v Carigradu je pa general Savov izjavil, da on ni odgovoren za ukaz z dne 28. junija in pravi, da bo to z dokumenti dokazal. Vsa znamenja kažejo, da je bilo dotično povelje izdano pod pritiskom tedanje bulgarske opozicije, ki je nekoliko dni po onem usodnem povelju prevzela vladu; pri tem so bili posebno udeleženi zastopniki makedonskih Bulgarov.

Glede na razmerje med generalom Savovom in Ivanovom je »Mir«, ki Savovu nikakor ni naklonjen, že pred več tedni izjavil, da je ono poročilo »Politike« neresnično in tendenciozno in da o tem vsak lahko dobi pojasnilo pri vojnem ministrstvu.

Bulgarski vjetniki v Grčiji.

Prejšnji teden se je iz Grčije v Varno pripeljalo nad 3000 bulgarskih vojakov. Vsi pripovedujejo grozne stvari o grškem barbarstvu. Grki so mnogo bulgarskih vjetnikov brez vzroka postrelili, mnoge so žive pometali v morje; vjete bulgarske vojake so popolnoma oropali, jih zasramovali, pretepali ter do skrajnosti izstradali. Vse to potrjujejo tisoči verodostojnih prič. Ko bo vsa stvar natančno preiskana, se bo pokazalo, da so grška grozodejstva brez primere v zgodovini evropskih držav. Ni čudno, da so Grki tako hiteli vpiti o bulgarskih grozodejstvih, hoteli so zakriti svoje podlosti in svoja grozodejstva.

Pismo iz Črnogore.

Cetinje, 1. novembra.

S kraljevim ukazom je narodna skupščina razpuščena. Ta korak kraljevske vlade ni prišel nepričakovano. Nova skupščina, ki se sestane v januarju in za katero se vrše volitve v decembru, bo imela rešiti velike naloge, kajti lečiti rane in zopet graditi porušeno po tako dolgotrajni in težki vojni, ni lahka stvar.

»Hvala Bogu!« vsklikajo Črnogorci, ako jih vprašajo, kaka je letošnja letina. Zetev je bila po vsi Črnigori prav obilna in ravnotako se je pridela mnogo krompirja in koruze, ki sta za revno prebivalstvo najvažnejša hrana. Narod je popolnoma zadovoljen. Dobra letina bo v veliki meri pripomogla, da pozabi ljudstvo na velike žrtve in muke za časa vojne. Tudi na živinskem trgu se ne opaža nikakega pomanjkanja, akoravno bi se moralo pričakovati, da bo vsled vojnih prilik cena živine in mesa jako poskočila. To je preprečila zelo dobro razvita živinoreja v pokrajinah, ki jih je Črnagora osvojila.

Na parobrodih avstrijskega Lloyda, tako pišejo časopisi, se prevaža iz Trsta neprestano orožje in streljivo za albanska pristanišča Drač in Valono. Nekdan so črnogorske oblasti v Baru prišle temu na sled. Na Lloydovem parobrodu »Adelsberg« je bilo štiristo zabojev za petrolejske pločevinaste posode, polnih municije za Valono. Kot pišejo črnogorski listi, je bil radi tega vložen protest in da je bilo to streljivo poslano preko Skadra v Malesijo, v obmejne kraje Črnogore. Sicer pa imajo Albanci sami dosti orožja, da se branijo, ako bi jih kdo napadel. Ako se resno misli na organiziranje arbanaske države, tedaj bi bilo bolje pomagati pri razoroževanju Arbanasov! Dunajska »Jugoslavenska korespondenca« je priobčila nedavno razgovor svojega dopisnika s črnogorskim kraljem v zadevi Avstrije in Srbije radi Albanije. Naravno je, da je ta razgovor v celoti izmišljen in da se tedaj dementira.

Črnagora je posvetila šolstvu v novih krajih posebno pozornost. Poleg velikega števila ljudskih šol je otvorila ali odprla v najkrajšem času štiri nove gimnazije in eno učiteljsko šolo. Novi gimnazijski zavodi so ustanovljeni v Nikšiću (stari Črnigori), Plevlju, kjer je bila doslej privatna od Srbije vzdrževana ali podpirana nižja gimnazija, v Peči (višja gimnazija in učiteljska šola) in

v Beranah. Čuje se, da je naval na nove šole velik, kar je najboljši dokaz, kako so bile potrebne.

Dne 30. minolega meseca je preteklo leto, odkar je črnogorska vojska pod komando brigadirja serdarja Janka Vukotića osvojila staro prestolnico srbskih patrijarhov, Peči. Ob obletnici tega važnega dogodka je izvolil občinski zastop mesta Peči Janka Vukotića, sedanjega ministrskega predsednika, za častnega meščana Peči.

Za predsednika cetinjske občine je izbran Spasoje Piletić, mlad in zelo izobražen in nadarjen mož, od katerega mnogo pričakujejo. Da je treba za to mesto celega moža, je jasno, ker je od dobre uprave prestolnice občine odvisen napredek prestolnice.

ČEŠKA DEŽELNA UPRAVA.

izkazuje, kakor je dognala upravna komisija, za l. 1913. primanjkljaja 20 milijonov 997.841 kron.

OŽJA VOLITEV ZA SCHILINGERJEV MANDAT.

Ob ožji volitvi dne 5. t. m. za po smrti izpraznjeni Schilingerjev mandat je bil izvoljen češki agrarec Malik s 7237 glasovi, kandidat češke katoliško-narodne stranke je propadel s 6821 glasovi.

IZGREDI V OGRSKI ZBORNICI.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je opozicija povzročila zopet škandal. Poslanca Huszarja namreč predsednik opominja, da naj stvarno govori. Opozicija zato kriči, poslanec Eitner pa vrže zavoj igralnih kart na mizo, kar povzroči pri opoziciji velikansko veselost; vladinovi pa jezo potestirajo. Zbornica nato sklene, da se Eitner izroči imunitetnemu odseku. Poslancu Huszarju je predsednik vzel besedo, češ, da predolgo govori, kar zopet povzroči vihar, nakar predsednik zopet seje prekine.

PRAŠKI OBČINSKI SVET PRED RAZPUSTOM.

Neki praški večerni list poroča, da so dosedanje preiskave na praškem rotovžu dovedle do takih uspehov, da razpust praškega občinskega sveta ni izključen.

NOVI BAVARSKI KRALJ.

Kakor smo že včeraj poročali, je bil včeraj v zbornici Ljudevik III. proglašen za bavarskega kralja. Deželni stavovi se poklonijo kralju 12. novembra. Na kraljevem dvoru so razobesili kraljevske zastave, z zastavami so okrasili tudi javna poslopja v Monakovem. — Kralj Ljudevik III. je veliko zločincev pomilostil in izdal proklamacijo na prebivalstvo, ki konča: Verujmo v Boga, katerega milostna roka je dozdaj Bavarsko vodila in prosimo, da naj nas Vsemogočni blagoslovja in podpira.

FRANCOZOM PRIMANJEKUJEJO POMORSKI ČASTNIKI.

Francoski mornariški minister je izdal okrožnico, v kateri ukazuje, da naj se število častnikov na dreadnoughtih zviša na šest, na oklopnih in na križaricah na pet, na nekaterih križaricah pa celo na štiri. Na ostalih ladjah bodo častnike nameščali praporščaki, te pa podčastniki. To je odredil, ker služi v francoski vojni mornarici premalo častnikov.

AMERIKANSKO VOJNO BRODOVJE PRED VERAKRUCOM.

Iz Verakruca brzojavljajo, da so priplule štiri vojne ladje in se pred pristaniščem zasidrale.

Dnevne novice.

+ **Stoletnica Andreja Einspielerja.** Dne 13. t. m. bo minulo sto let, odkar se je rodil v Rožu buditelj in voditelj koroških Slovencev blagi Andrej Einspieler. Njegove zasluge za našo narodno obrambo so neprecenljive. Zlasti Korošcem je bil pravi oče in je njegov spomin nesmrten. Andrej Einspieler je probudil Koroško, on je prvi bil na delu, da Slovence na Koroškem iztrga iz nemške poplave. Njegovo delo nadaljujejo požrtvovalni rodoljubi na Koroškem, a treba je nam vsem hiteti najbolj ogroženi točki naše zemlje na pomoč. V zahvalnosti do Einspielerjevega dela se spominjamo stoletnice njegovega rojstva s tem, da pohitim na pomoč slovenskemu delu v njegovi ljubljani Koroški in da pošiljamo v spomin Einspielerjeve stoletnice darove »Slovenski Strazi«. Nemci bodo v prihodnjih dneh imeli za »Schulverein« in »Südmark« velik »Schiller Spendetag«, nam bodi opomin narodni požrtvovalnosti stoletnica rojstva narodnega buditelja Andreja Einspielerja! Slava prečasnemu spo-

minu Andreja Einspielerja — njegovo delo naj z žrtvami za narod oživljajo živeči hvaležni Slovenci.

+ **Občinski odbor v Iški Loki** je v seji dne 26. oktobra t. l. soglasno sklenil: Odbor občine Iška Loka soglasno izreka neomejeno zaupanje, udanost in čestitko k petdesetletnici č. g. dežel-nemu glavarju dr. Ivanu Šusteršiču in izreka skrajno ogorčenost nad podlostje liberalnega časopisja.

+ **Liberalni kandidat za Belokrajino.** V Crnomlju se je vršil na semenj dne 4. t. m. sestanek zaupnikov narodnonapredne stranke. Po pozdravnem govoru prejšnjega propalega kandidata Petra Majerle iz Predgrada je razvil svoj program sedanji kandidat za Belokrajino v kmečki skupini gospod Dako Makar. Kritiziral je postopanje S. L. S. proti liberalni stranki ter skušal nespodobno zasluge S. L. S. za Belokrajino zmanjšati in omalovaževati. Nato se oglašajo slučajno am navzoči g. podjelnik Lončarič. V poljudnem govoru konstatira, da se ima Belokrajina le S. L. S. zahvaliti, da je v teku minule volilne dobe dobila toliko iz deželnih doklad. Povdarjal in zastopal je stališče, da moramo biti prišasti S. L. S. ne le z ozirom na versko prepričanje, ampak radi gospodarskega programa, ki ga S. L. S. redno in točno izpeljuje. Končno je priporočal, naj se oklenejo volilci S. L. S., ki jim bo po bodočih volitvah edina lahko pomagala. — Govor g. Lončariča je napravil na zaupnike narodnonapredne stranke velik vtis in splošno se je opazovalo, da se sami zavedajo, da bi bilo zanje slabo skrbjeno, če bi zanje skrbela liberalna stranka, ki v Ljubljani še za mestne ubožce ne more skrbeti.

+ **Mrliči bodo krivi,** če bo propadla liberalna stranka pri volitvah, tako tolaži »Slovenski Narod« svoje ljube bralce. Klerikalcem »so se že začele hlače tresti«. To tresenje se pojavlja pred vsakimi volitvami v »Narodu« bolj točno kakor potresno opazovanje. »Ljudstvo se obrača«. Seveda se, slabo, če bi se ne znalo! In kaj je učinek tega obračanja? Velikanska lumparija«. Klerikalci spuščajo namreč največje napredne davkoplačevalce« iz volilnih imenikov in vpisujejo »mrliče«, ki bodo pri volitvah sleparili. Ja, seveda, če so se že mrliči proti liberalni stranki dvignili, kaj bo še-le z živimi. Liberalcev je res lahko strah!

+ **Zadnje rešilno pero,** na katerem se mislijo »Danovci« rešiti še na suho, so »Vodiški čudeži«, ki jih sedaj prodajajo po 10 vinarjev, kakor cunjarji trakove. Živ krst ne more več rešiti liberalne stranke po mnenju »Dana« pred grozečim viharjem, razen ena, in ta je — Johanca iz Vodice. Naravna rešitev je nemogoča in zato je izdal »Dan« neko pisanje »Vodiški čudeži«, ki diše precej po telečji pameti. Kvečjemu če bo to pisanje kaj pomagalo, pravi »Dan«, drugače lahko zapremo. »Johanca grozno škoduje klerikalni stranki.« Včeraj so žalostni zaupniki kar plašili po Ljubljani, tako jih je šravfala Johanca po želođu. »Kupujte »Johanco!« Kupujte jo za spomin, se boste smejali, liberalni stranki pa bo s tem pomagano!« To je torej zadnji recept, ki so ga napisali liberalni učitelji liberalni stranki. Kdo bi mislil, da bo kdaj vodiška »Johanca« delala take čudeže in da so liberalci tisti, ki tako verno verujejo, da bo vodiška Johanca delala zanje čudeže pri volitvah! Zakaj če bo ta liberalni recept liberalni stranki v teh težkih časih kaj pomagal, bo pa zares čudež, pa precej velik!

+ **Na zborovanju avstrijske socialne demokracije na Dunaju** je del. Czermak zaklical: »Strankine finance stoje jako slabo, stranka je pasivna!« in obžaloval, da stranka nima nobene bilance. To se pač pravi z drugimi besedami, da računovodstvo »obersodrugov« na Dunaju ni posebno jasno in da navadni smrtniki med sodrugi nimajo vpogleda v to najvišje knjigovodstvo. Potem pa socialni demokrati kriče, da pri krščansko-socialnih organizacijah manjka kontrole nad njihovo upravo. Naj raje pomedejo pred svojim pragom! Sploh so socialnodemokratični voditelji na dunajskem zborovanju poročali samo o tem, česar niso dosegli: Draginje niso odpravili, novih davkov in novih vojaških bremen niso ovirali, deseturnega delavnika za delavstvo niso dosegli, ravno tako ne postavili za varstvo mladoletnih oseb; tudi zakona v varstvo pekov niso spravili skozi in istotako ne zakona o otroškem delu. In še marsikaj drugega niso dosegli, kar so ob volitvah obečali lahkovernim volilecem. Sam Seitz je rekel: »Naši pozitivni uspehi so majhni in nam žal ni bilo mogoče odbiti napade na delavske koristi.« Kaj so pa potem ti gospodje stališči? Zabavljali proti temu, ker so drugi storili ali hoteli storiti.

— **Izjemno stanje na Hrvaškem.** Iz Zagreba se poroča: Poročila, da se še ta teden komisariat odpravi, so prezigodnja, ker se hrvaško vprašanje šele bodoči teden odloči. Izključeno pa ni, da prej cenzuro omilijo, nato pa odpravijo komisariat in istočasno razpišejo volitve v hrvaški sabor. V najugodnejšem slučaju izvedejo volitve koncem tega meseca. Koalicija kandidira najbrže v 50 okrajih.

— **Somišljeniki iz Spodnje Šiške pozor!** Volilni imeniki so do vstetega 9. t. m. razgrnjeni na vpogled zjutraj od 8. do 2. ure popoldne. Volilci somišljeniki S. L. S., pojdite in pogledjte imenike. Naši volilci so po večini namenoma izpuščeni! Vsakdo naj gre in se prepriča, ali je v volilnem imeniku. Pogleda naj pa tudi za druge naše volilce, ali so vpisani. Nešteto liberalnih nevolilcev je pa vpisanih. Vse te treba izreklamirati. Če enkrat, pobrigajte se pravočasno! En sam človek ne more vsega storiti. Ako ne bodele imeli volilne pravice, bode to vaša lastna krivda!

— **Liberalno banditstvo.** Neka po svoji dobrotljivosti in blagem srcu znana dama, rodom iz Vipave, prihaja skoraj leto za letom iz Port Saída (Egipt) v Ljubljano na letovišče. Že desetletja poznajo to dobro damo in njenega soproga razne ljubljanske rodbine, med njimi ona pokojnega g. Simona Treota, deželnega odbornika dr. Pegana i. dr. Navedena gospa, ki je v tujini ohranila zvesto slovensko in katoliško srce, in ki svojo nečakinjo, ki si jo je prevzela za otroka, vzgaja v katoliškem in slovenskem duhu, je želela dobiti zase in svojo rodbino dve slovenski pošteni služkinji, in se je zato obrnila na gospo dr. Peganovo. Ker je soproga deželnega odbornika dr. Pegana letos vodila gospodinjki tečaj za delavska dekleta na Viču, je vprašala na tem tečaju, če bi bila katera izmed deklet pripravljena iti z rodbino imenovane gospe v Port Said. V resnici sta se dve oglasili in bi v resnici morale oditi te dni v Egipt z rodbino imenovane gospe. Pa česa ne iztakne liberalno lopovstvo?! Proti gospej dr. Peganovi so vložili pripolicijski direktivji ovadbo, da hoče dve dekleti prodati v Egipt v znano človeško sužnost. Menda ker se je ta ovadba proti gospej dr. Peganovi zdela policijskemu ravnateljstvu predebela, ali ker je morda policija hotela na tihem diskretno poizvedovati, kaj je na stvari, liberalci niso ničesar zvedeli o uspehu svoje ovadbe. Tedaj pa stopi »Slov. Narod« v službo banditskih denuncijantov in začne pisati o slučaju enako, kakor je v ovadbi sami. Imena gospe dr. Peganove ne navede, nego govori o neki odlični klerikalni dami, ki je vodila gospodinjki tečaj na Viču. V dotičnem članku pozivlje policijo, naj spravi jasnost v to »temno afero«. Najbrže to je dalo policiji povod, da je uradno dala ukaz, naj se pri deželnem odborniku dr. Peganu in njegovi rodbini poizveduje in zasliši. To je banditstvo prve vrste, ki ga je zmožna samo zlobna liberalna duša.

— **Osebnost.** Dr. Avgust Stegenšek, profesor bogoslovja, se je vrnil dne 1. t. m. s svojega poučnega potovanja po sveti deželi. Največ časa se je mudil v Jeruzalemu in svrhu arheoloških študij.

— **Imenovanje.** Kranjsko dež. predsedstvo je imenovalo abiturienta Jurija Hočevarja za praktikanta pri računskem oddelku c. kr. deželne vlade.

— **Ljudsko šolstvo.** Učit. suplentinja Marija Ferencak je imenovana za prov. učiteljico na dvorazrednici v Vrhopolju v kamniškem okraju.

— **Za delavske otroke.** Vincencijeve konferenca v Spodnji Šiški je ustanovila »Zavetišče«, kjer se nadzorujejo šoloobvezni otroci v prostem času med dopoldanskim in popoldanskim poukom, kakor tudi popoldne po končani šoli do šestih zvečer, ko se lahko v spremstvu staršev ali sami podajo domov. S tem je pomagano onim staršem, kateri bi radi svoje otroke lepo vzgojili, pa tega vsled svoje službe, bolezni ali drugega vzroka ne morejo storiti. Otroci se ne nadzorujejo samo, ampak dobe opoldne tečno kosilo in to za nizko ceno eno koro 20 v. in t. d. n. s. k. o. Starši-delavci, pošljite otroke v to »Zavetišče«, ki ima svoje prostore v Spodnji Šiški v nekdanji Favajevi hiši ti postaje Ljubljana državni kolodvor. Sprejem otrok v »Zavetišče« pa je prevzel P. Mariofil Holeček, frančiškan, pri katerem naj se dotični starši oglašajo vsaj tekom 14 dni.

— **Odbor Vincencijeve konference.**

— **Umrli** je na Viču po daljšem bolehanju včeraj Jožef Krnelj, delavec tobakne tovarne.

— **Katoliško slovensko izobraževalno društvo Moste-Selo** vabi k predstavi, ki bo v nedeljo, dne 9. novembra, v

»Ljudskem domu«. Igra se »Roza Jelodvorska«. Začetek ob pol 7. uri zvečer. Vstopnice se dobe pri odbornikah ženskega odseka in v nedeljo pri blagajni.

— **Nova igralna na zagrebškem gledališču.** Pri poslednji predstavi »Hamleta« na zagrebškem gledališču je nastopila prvičkrat v vlogi »Ofelije« gđ. Hafnerjeva, ki je pokazala kot začetnica zelo velik talent. Nastopila bo, kakor čujemo v kratkem tudi v slovenski drami v Ljubljani.

— **Šala ali nameravan zločin?** Pretekli petek je napadel 10letno posestnikovo hčer Jožeko Krivec iz Sp. Kanomlje, ko je šla popoldne iz šole domov, na državni cesti neki popotni človek. Napadalec je potegnil dekletce v obcestno grmovje, kjer jo je z dolgim nožem prisilil, da je molila očenaš. Končno se je dekletu posrečilo, da je pobegnila. Kaj je napadalec nameraval, se ne ve. Otrok je ves prestrašen povedal o dogodku doma starišem, ki so zadevo ovadili orožništvu. Kot sumljivega so aretirali orožniki v nedeljo vaganta Antona Barago iz Cerknice in ga izročili sodišču.

— **Umrli** je na Grosupljah gostilničar Ivan Garvas.

— **Ob grobu dr. Jožefa pl. Koudela.** Na Vseh svetnikov dan je izdihnil v Brnu odvetnik dr. Jožef pl. Koudela v 68. letu svojega življenja. Rajnik je bil podpredsednik izvrševalnega odbora katoliške narodne stranke na Moravi, večletni deželni poslanec, prisodnik deželnega odbora in finačni referent mejne grofije Moravske, državni poslanec, častni član mnogih mest in občin, lastnik reda »Pro ecclesia et Pontifice« itd. Dr. Koudela je bil moč globokega verskega prepričanja. Ko so mu pred štirimi leti polagali v prezgodnji grob sina Jaroslava, je na nasvet zdravnikov ostal doma, a klečal v svoji sobi in goreče molil rožni venec. Dr. Hruban pravi o njem, da so moravski Čehi izgubili v rajnem enega izmed najboljših ljudi katoliške stranke, enega izmed najboljših Moravanov.

— **Razpis dobave mesa za vojaško garnizijo v Ljubljani.** Upraviteljstvo garnizijske menaže v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani razglas za dobavo govejega mesa za vojaško garnizijo v Ljubljani za čas od 1. januarja do 31. decembra 1914. Pismene, zapečatene ponudbe se morajo vložiti na upraviteljstvo garnizijske menaže v Ljubljani (nova infanterijska vojašnica, objekt II., vrata številka 8) do 21. novembra t. l., do 8. ure zjutraj. Razpis, ki obsega dobavne pogoje, množine in kakovosti mesa, ki ga je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Kranjski avtomobilni klub** ima svoj letošnji občni zbor dne 18. novembra t. l. ob 5. uri popoldne v klubovih prostorih hotela Union. Dnevni red: Poročila odbora, volitev predsedstva.

— **Mednarodna razstava knjižnih obrtij v Lipskem 1914.** Avstrijska razstavna komisija razpošilja pravkar na vse razstavljalce in druge interese po načrtu arhitekta Kathreina pravilno izdelane in v dveh izvodih natisnjene propagandne pismene zalepne znamke v črnem in rumenem tisku. Interesenti dobe iste brezplačno od »Geschäftsstelle internationaler Buch- und Gewerbeausstellung, Wien IX, Severingasse 9«. Prijavni termin za razstavljalce je sedaj že končno zaključen. Udeležba od strani Avstrije bo, kakor se da sklepati iz že priglasega gradiva, zelo častna. Razen Avstrije udeležijo se z lastnimi paviljoni Francija (500.000 drž. subv.), Italija (200.000 lir), Rusija (260.000 mark), Švica (50.000 frankov), udeležijo se razstave pa tudi druge evropske in važnejše izvenzemske države. Višek razstave bo osredotočen v »Dvorani kulture«, ki bo urejena pod vodstvom 600 najuglednejših svetovnih učenjakov in naj bi predstavljala celotno duševno kulturo človeštva. Pokazala bo razvoj grafike od trenutka naprej, ko je prvič poizkusil človek izraziti svojo misel v pisavi, čeprav v še tako enostavni obliki, do današnjega časa, ko z vsemi mogočimi sredstvi z bliskovito hitrostjo pomnožuje človeške misli. Za časa razstave se bo vršila cela vrsta kongresov, katerih je sedaj blizu 200 priglasihih. Pričakovati je zato, da bo ta razstava v resnici svetovna razstava prve vrste.

— **Razpis učiteljske službe.** Vsled sklepa redne seje c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 23. oktobra 1913, se vnovič razpisuje mesto stalnega učitelja extra statum na drugi mestni deški ljudski šoli do 10. novembra. Dostojne vlozene prošnje za isto službo ostanejo v veljavi.

— **Ciganska tolpa.** 2. t. m. se je vozil na semenj posestnik Janez Brulc iz Gamberja skozi Pogance v Novo mesto. Pod Pogancami je neki ciganski fant splašil istemu konja, da je prevrnil voz. V tem so pa Brulca naskočili ostali cigane in mu preiskali voz. Dobili niso nič, pač pa so grozeče zahtevali od njega tobaka in mu pri tem izmaknili uro z verižico. Med cigani je spoznal Simona Brajdiča, ki pa je še ostale izdal, tako da je ta družba že na varnem. S cigani je v dolenskih okrajih res velik križ.

Izpred sodišča.

Napad na »Društveni dom« v Mačkoljah. V torek dne 21. oktobra se je vršila pri deželnem sodišču v Trstu razprava proti Jos. Smetkolu (h. št. 3), Jos. Smotlaku (h. št. 28), Matiju Smotlaku (h. št. 29), Ant. Tulu (h. št. 52) in Jos. Šteančiču (h. št. 12), zaradi javnega nasilstva in groženj. Ti vsi stanujejo v Mačkoljah. — Dne 25. in 28. avgusta lanskega leta so priredili liberalci v Mačkoljah javen ples, ki je imel značaj demonstracij proti krščansko-socialni stranki v Mačkoljah. Člani »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva« so nabirali podpise proti temu plesu, ki se je imel vršiti ravno na nedeljo, ko je bilo cerkveno slavlje sv. Jerneja, ki je patron vasi. Nabrali so 35 podpisov proti in le 8 za ples. A kljub temu, da je bilo skoro vse ljudstvo proti plesu, je župan Pangerc, ki je celo deželni poslanec, dovolil ples. V ponedeljek zvečer med 10. in 11. uro po končanem plesu je šla godba in udeleženci plesa mimo »Društvenega doma«, v katerem so bili trije člani. Izmed množice je padel naenkrat kamen v vrata, precej nato drugi. Nato se pa začne med divjim vpitjem pravcato bombardiranje s kamenjem od strani udeležencev plesa, tako da so morali dotični trije člani društva v nevarnosti za življenje skočiti skozi okno iz I. nadstropja in čez tuje strehe na varno. Nato je takoj odšel eden izmed njih na orožniško postajo v Boljunc. Prišla sta takoj dva orožnika in aretirala šest oseb ter jih odvedla seboj. Med temi so bili sedaj štirje kaznovani pred sodiščem. Dolgo časa je stvar ležala pri sodišču, šele sedaj, po štirinajstih mesecih, se je vršila razprava. Obsojeni so bili: Jos. Smotlak (h. št. 63), družinski oče, Jož. Smotlak (h. št. 27), 17letni mladenič, in Matija Smotlak (h. št. 29), družinski oče, na 4 mesece zapora, Ant. Tul (h. št. 52) pa na dva meseca. Jos. Šteančič je bil oproščen. To je vse posledica plesa! — Zanimivi je pa ta afera, ker je čisto strankarskega značaja in to v Istri. Liberalci pa lahko rečejo, da so to njihovi mučeniki-junački. Poslanec Pangerc je lahko prav ponosen na svoje pristaše in agitatorje!

Primorske vesti.

p Verski pouk v Trstu. Pred dnevi je izdal namestništveni svet v Trstu, ki opravlja mestnemu magistratu odvzete agende prenesenega delokroga odlok, da morajo vsi otroci na vseh občinskih in zasebnih šolah obiskovati verski pouk in se udeleževati vsega, kar podpira religiozno vzgojo. Dosedaj so bili v Trstu gled tega zelo liberalni in starši so lahko početkom vsakega leta izjavili, da otroci ne smejo čuti verskega pouka. In dobro je bilo za eno leto. Sedaj pa to ne velja več: Sadovi te vzgoje so namreč taki, da ni varno še nadalje tako postopati. Odtod novi ukaz iz ministrstva. Svobodna misel pa se seveda jezi.

p Kuga v Trstu? Iz Trsta: Na parniku »Sofia Hohenburg« je umrl neki mornar ob sumljivih znakih, ki bi utegnili kazati na kugo.

p Föderalspedg morilec izvoščekov na Opčinah. V Trstu se razširja vest, da je znani morilec pevke Fabry, Julij Föderalsperg, na smrtni postelji priznal, da je umoril in oropal tudi one kočijaže na opčinski cesti, o katerih se je svoj čas mnogo pisalo. To so ga dolžili tudi pri porotni razpravi.

p Zlatomašnik dekan Sila — častni občan. Iz Tomajščine: Vsled sklepa starejšinstvene seje 24. oktobra je bil enoglasno imenovan častnim občanom naše občine nam splošno priljubljeni in obče spoštovani naš župnik-dekan vlč. g. Matej Sila, častni kanonik, vitez Fran Jožefovega reda itd., in to vsled izvanrednih zaslug, ki si jih je pridobil za prosveto v teku 20 let, odkar pri nas deluje.

p Nerednosti v državnem uradu na Reki. Guverner na Reki je odstavil ravnatelja Antona Ravasinija tamonjega davčnega urada. Vzrok tega je temeljita preiskava, ki jo je izvršila vlada pri raznih državnih uradih. Pravijo, da so za celo vrsto let nazaj vse bilance popačene in da se je v Ravasinijevem uradu zelo zanikrno

poslovalo. Ravasini bi imel glasom zakona pravico protestirati proti odstavitvi, pa se te dobrote niti ni poslužil.

p Pohvaljeni mornarji. Od mornarične sekcije vojnega ministrstva je bilo vse moštvo torpedovke št. 4 pohvaljeno, ker je ta torpedovka rešila avstrijsko jadrnico »Fedelta« pri otoku Sanscga, kjer je vsled razburkanega morja zavozila na neko plitvino. Jadrnica bi bila gotovo izgubljena, da ni prišla omenjena torpedovka takoj na mesto nesreče.

p Zapriseganje vojaških novincev. Iz Pulja poročajo: Dne 1. novembra se je vršilo na slovesen način zapriseganje vojaških novincev vojne mornarice na malem vezbališču. Zapriseganje pešcev, topničarjev in novincev ostalih vojaških oddelkov se je vršilo na dvorišču vojašnice 87. pešpolka.

p Odkritje spomenika v Rihenberku na Gorškem. Preteklo nedeljo so odkrili v Rihenberku spominsko ploščo generalmajorju Widmajerju. Med drugimi so se udeležili slovesnosti: namestniški podpredsednik grof Attems, deželni glavar dr. Fajdutti, general baron Teuffenbach, baron Locatelli, namestniški svetnik Rebek in mnogo drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Po sv. maši je imel domači župnik slavnostni govor, nakar se je odpravila z običajnimi ceremonijami spominska plošča. Govorili so še: grof Attems, svetnik Rebek in deželni glavar dr. Fajdutti.

p Poveljnikom pomorske akademije na Reki je bil imenovan kontreadmiral vitez Barry.

p Požar v trgovini. V trgovini Ivana Malviča na Reki je izbruhnil ene preteklih noči požar, ki je glasom zatrjevanj lastnika povzročil 60.000 kron škode. Preiskava je dognala, da so bili vlomili v trgovino tatovi, ki so zanetili ogenj ali iz jeze, da niso mogli ničesar pravega nakrasti, ali pa po nepredvidnosti, pustivši v trgovini kako gorečo svečo ali tlečo cigareto ali kaj sličnega. Trgovca je bil zavarovan za 80.000 K.

p Policijski stražnik v boju s pijancem. Na Reki je napadel pijani delavec Mihael Benzan policijskega stražnika Krmpotiča in ga je z nožem smrtno nevarno ranil. Benzan je bil pijan in je planil nad stražnika, ker mu je le-ta hotel braniti na ves glas kričati in prepevati. Zadel je Krmpotiča trikrat v glavo, dočim ga je stražnik le enkrat mahnil s sabljo. Oba nasprotnika sta v boju popadala po tleh; stražnik, ker je bil hudo ranjen, Benzan pa, ker je bil ranjen in pijan. Ko si pijanec opomore, bo imel priliko študirati pogubno moč alkohola.

p Velemešno »življenje«. Mladi tirolski slikar sob Emilio Zorzi je podeoval po materi 8000 kron in je odrinil v Trst, da bi šel z denarjem v Ameriko nadaljnje sreče iskat. Prej pa se je hotel v Trstu nekaj dni »preživeti« in se je klatil neprenehoma pijan z raznimi baburami in njihovimi priganjaci po mestu. Denar je razmetaval kar kupoma in kakih 5000 kron so mu baje ukradli. In podjetni Zorzi, ki je sedaj spoznal »življenje«, pojde zopet na Tirolsko vihtet čopič.

p Strela na Vseh svetih dan. V Poreču je na Vsel svetih dan udarila strela v vilo, kjer je stanovala vdova Valentig s šestero svojih otrok in je ženo ubila. Otroke je pa strela le omotila.

p Nov pomol na Reki. Te dni pričeno na Reki z gradnjo novega pomola, ker dosedanji ne ugaja modernim zahtevam v pristanu razvijajočega se prometa.

p Velike konjske dirke v Trstu. Tržaško društvo za prirejanje konjskih dirk uprizaro leta 1917 in 1918 dva velikanska meetinga in vabi že sedaj k udeležbi. Pripuščeni so k dirki konji iz Avstrije in Italije.

p Boji oficirjev trgovinske mornarice. V krogih oficirjev avstrijske trgovinske mornarice se širi nezadovoljnost s pomorsko oblastjo, ki dovoljuje raznim podjetnikom sprejemati v službo oficirje, ki niso niti avstro - ogrski državljani, niti se odlikujejo pred domačimi s kako sposobnostjo. Že dalj časa se namreč vgnezuje pri raznih paroplovnih družbah razvada, domačine odriivati, namesto njih pa sprejemati tujce, ki delajo ceneje. Družbe se potem kajpada na vse načine izgovarjajo in utemeljujejo po svoje svoj čin. Društvo oficirjev trgovinske mornarice je že opetovano rahlo protestiralo proti takemu nelojalnemu postopanju, pred dnevi pa je na glas povedalo svoje mnenje. Dokazalo je ničevost pretvez raznih družb in dokazalo, da je mnogo zmognih oficirjev brez posla, ker imajo tujci prednost. Pokazalo se je tudi, da je domačega naraščaja toliko, da se ni bati pomanjkanja moči in končno povdarjalo oficirskega stana nedostojno življenje. So namreč paroplovne družbe, ki najemajo oficirje le za posamezne vožnje, potem pa jih odpuščajo, da jih morda drugič zopet sprejmejo, če se ne najde cenejša moč.

Društvo oficirjev upa, da si izvojuje lepše življenje, česar je želeli.

Obisk pokopališč v Trstu omejen. Iz Trsta poročajo, da je od 1. novembra naprej obisk pokopališča pri Sv. Ani dovoljen le od sedmih jutraj do petih popoldne.

p Dvatisoč let stara kultura, s katero se avstrijski Italijani radi postavljajo pred nami Slovenci, se zelo očito kaže nekod v Italiji. O njej priča sledeči slučaj: V neki vasi blizu Sirakuze v Južni Italiji so se bili pri ravnanju minulih volitvah skrutinatorji nekoliko zamudili, in ker je rok zaključitve volitve že potekal, je hotel vladni komisar izbrati kar izmed volilcev nekaj oseb, ki bi sešteje glasove in sestavile protokol. Pa ni šlo — kajti med navzočimi volilci ni bilo ni enega, ki bi znal pisati ali brati! Pa še »Lega« ustanovlja italijanske šole za — Slovane!

p Zasačeni tatovi. V noči na nedeljo je policija zasačila dva tatova, ki sta se bila oglasila v potovalni urad v ulici Lazzaretto vecchio v Trstu. Osem policijskih stražnikov je udrlo v pisarno z revolverji in poštenjaka sta se takoj udala. Bila sta ravno pričela »delati« pri železni blagajni, v kateri se je nahajalo 8000 K.

p Trgatev v Istri. Kringa v Istri: Trgatev je dokončana. Vino je že v sodih. Vina je več nego lani. Vino je boljše, nego lansko. Cema mu je 34 do 38 K za hektoliter. Vino je belo in črno. Letina je letos prav dobra. Vsega se je obilno pridelalo. Tako dobre letine ni bilo že več let. Bogu hvala, ki je tako obilno zalival našo kamenito zemljo.

Štajerske novice.

š Ljutomerska okolica. Kako se zaletava ljubljanski »Učit. Tovarš.« list svobodomiselnih kranjskih in štajerskih učiteljev, v osebe, ki ne trobijo v liberalni rog, je dovolj znano. Če bi mi hoteli biti osebni, bi bilo treba navesti samo nekaj dejstev, pa bi se pokazalo to »napredno« učiteljsko v pravi luči. Kralj alkohol in Venera sta bogova v gotovih krogih... Za danes pa samo vprašanje: Ali ve šolska oblast, da se nahaja v ljutomerskem okraju več šol, kjer učiteljska oseba ne moli več pred in po pouku s šolsko mladino, temveč stopi v učilnico šole, ko so otroci že sami odmolili? — Stari radovednež.

š Žrtev svojega poklica. V Ptujju je zdrobila lokomotiva obe nogi pripeljaju Brezniku. Revez je v bolnišnici v strašnih bolečinah umrl.

š Štajerski kmečki strah. Iz Voitsberga poročajo, da so v bližini trga koncem koncem domačini in tuji lovci vendarle bili tako srečni, da so videli »kmečki strah« iz obličja v obličje. Po vsem opisovanju, ki se precej strinja, je zverina menda zares — lev, če ni kaj drugega. Stvar je precej smešna! Telefonske postaje, ustanovljene v pomoč proti zverini, so začeli razpuščati.

š Pes kot rešitelj. Iz Celja poročajo, da je šel pretekli tork zlatar Pacchiaffo s svojim psom na izprehod k Savinji. Nenadoma pa je začel pes vohati, tekkel je k Savinji in k svojemu gospodarju nazaj. Pacchiaffo je postal vsled tega pozoren, šel je k vodi in našel v njej nezavestno žensko. Po nekaterih poizkusih se je posrečilo spraviti jo k zavesti. Bila je neka 19letna natakara, ki je hotela izvršiti samoumor. Prenesli so jo v bolnišnico ter bo sčasoma okrevala.

š Zaradi živčne bolezni se je ustrelil. Iz Gradca poročajo, da se je dne 2. t. m. na Karmelitskem trgu v Gradcu z revolverjem ustrelil v sence vpokojeni artilerijski stotnik Rudolf Feix v starosti 56 let. Vzrok huda živčna bolezen. Svoj čas je dolgo let služboval na Reki.

š Umrl je v Celju davkar Anton Pichl, star 52 let.

š Samomor. V noči 30. oktobra se je obesil v št. Juriju ob juž. žel. višji vrtnar na deželni poljedelski šoli L. Santelj. Rojen je bil l. 1881. v Rubijah pri Gorici, ter je izvršil samomor brčkone zaradi finančnih težkoč.

Koroške novice.

k Koledarček učiteljskega doma v Celovcu za leto 1914. I. letnik, je ravnokar izšel v založbi društva »Učiteljski dom« v Celovcu. Lična knjižica prinaša naslednjo vsebino: Koledar za navadno leto 1914. Lestvica za pristojbine kolkov. Najvažnejše poštne določbe. Fr. Ks. Meško: Kako je Tonček za svojo narodnost prvič trpel. Andrej Einspieler, slovenski šolnik (s sliko). Ferdo Plešič: Njen gozd. Kompoljski: Ohranite otrokom ljubezen do doma in do materinega jezika. Dr. M. Potočnik: Šolstvo koroških Slovencev. Profesorju Apihu v spomin (s sliko). Ks. Meško: Sinček vdovin. Jurij Trunk: Sovražnik v nas. Pregovori iz

slovenskega Korotana. (Zapisal P. Koschier.) Kaj je »Učiteljski dom« v Celovcu? Pravljica. (Zapisal P. Koschier.) Knjižica je okrašena z lepimi vinjetami v narodnem slogu. Društvo »Učiteljski dom«, ki je knjižico izdalo, si je stavilo za enkrat nalogo, podpirati slovenske učiteljske za časa študij in vzgojiti v njih bodoče narodne prosvetitelje in bojevnike. Kolikvega pomena je za Slovence narodno čuteč učitelj, zlasti na Koroškem, je vsakemu jasno. Zato toplo priporočamo novo izdani Koledarček »Učiteljskega društva«, ki po vsebini in namenu služi, da si ga nabavi vsak zaveden Slovenec in Slovenka. Cena samo 70 v. (Natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.)

k Zablatnik hoče posnemati Pegouda. Znani aviatik Zablatnik — Sablatnik si je nabavil Bleriotovo letalo, ki je popolnoma enako Pegoudovemu aparatu. Sklepajo, da hoče posnemati Pegouda v njegovih drznih evolucijah v zraku.

Zadnje vesti.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 6. novembra. V današnji seji proračunskega odseka je poslanec Abrahamowicz predlagal, naj bi se šele potem, ko poslanec Steinwender predloži pismeno poročilo o izseljeniški aferi prešlo v debato. Dr. Korošec je v imenu Hrvaško-slovenskega kluba se odločno izjavil proti temu zavlačevanju češ, da sumničijo uradnike ministrstva in člane odseka. Treba je tedaj sklepati. Mi hočemo tukaj jasnosti, če so čitanja upravičena ali ne. Če so očitanja upravičena, tedaj bomo stali predloge, da dotične uradnike in poslance iz odseka takoj odstrani. Dr. Korošec se je v polnem obsegu pridružil dr. Okunewsky. Poslanec Abrahamowicz je zagotavljal, da njegov predlog zadeve noče zavleči. Nato je bil Abrahamowicz predlog odklonjen z vsemi glasovi proti Abrahamowiczevu glasu. Dr. Steinwender je nato podal svoje poročilo. Kritiziral je, da je vladni bilo treba še-le nekega Grünhuta, da je posegla v izseljevanje vojaških zavezancev. Tako izseljevanje se je pa že davno prej vršilo. Ljudje se izseljujejo, ker doma živeti ne morejo. Ne ve, če bi bilo dobro izseljence popolnoma doma zadržati. Prvič ne vemo z njimi kaj početi, ker jim nimamo dati dela, drugič pa izvršujejo denarno našo bilanco, ker v tujini zasluženi denar pošljejo domov. Predlagal je znano resolucijo, kakor jo je sklenil pododsek. Poslanec Stapinski je nato zavračal napade na svojo osebo in njegovo stranko. Ljudje se izseljujejo, ker vidijo, da ima v Ameriki navaden boljši kot pa v Galiciji kmet. Ko je bival štiri mesece v poljskih naselbinah v Ameriki, poizkušal je ljudi pregovoriti, da bi se vrnili domov, a zaman. Vsa uprava v Galiciji govori proti poljski žlahti. Govornik bo svoj govor nadaljeval v petek.

Dunaj, 6. novembra. V justičnem odseku je bil danes buren prizor. Soc. dem. poslanec Renner je predlagal, naj se izreče justičnemu ministru nezaupnico radi njegovega odloka proti neodvisnosti sodnikov. Načelnik odseka prof. Waldner je izjavil, da take in slične predloge ne da na glasovanje, ker jih zbornica odseku ni izročila. Med velikim hrupom je nato prof. Waldner zapustil posvetovalnico. Ker se je med tem pričela seja zbornice, odsek ni mogel zborovati dalje.

Dunaj, 6. novembra. V državnem zboru odanes nadaljevali debato o davku na žganje. Daljši govor je imel minoritetni govornik Rusin Lewycky. Ko je Lewicky končal, je pričel govoriti rusofilni Rusin Vladimir Kurylowicz. To je bil signal za škandal. Rusinski poslanci so skočili pred Kurylowicza, ki je hospitant v klubu čeških radikalcev in je dobil besedo pred Chočem ter krčali nanj: Ruski špijon! Lopov! Tak človek ne sme govoriti tu! Oklofutaj ga je treba! Češki radikalci so kričali: Prostost govora! Rusini češkim radikalcem: Kaj se vmešavate v to? Tudi mi puščamo vaše prepire pri miru! Češki radikalci: Vi nastopate proti slovenski vzajemnosti. Rusini: Na slovansko vzajemnost, ki se obrača proti nam, mi žvižgamo! Rusinski poslanec Badzynyowskyj je skočil tik pred Kurylowicza, mu iztrgal rokopolis govora iz rok, ga raztrgal na drobne kosce in pohodil. Sedaj so se vmešali v škandal tudi socialni demokratje. Le s težavo se je posrečilo napraviti mir, narkar je pričel govoriti laški socialni demokrat dr. Batisti.

ZAPLETEN PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Dunaj, 6. novembra. Poljsko-rusinska pogajanja se jako počasno razvija-

jo. Ako pogajanja koncem prihodnjega tedna ne bodo imela uspeha, tedaj se govori, da bo zasedanje državnega zbora odgodeno ali da bo celo državni zbor razpuščen. V zvezi s tem se govori, da bi bila ureditev jezikovnih naredb na Češkem v tem slučaju oktroirana. Težišče političnega položaja je sedaj v Lvovu, razvoj politične situacije je odvisen od napredovanja rusinsko-poljskih pogajanj v Lvovu.

BULGARSKI CAR NA DUNAJU.

Dunaj, 6. novembra. Danes je bulgarski car Ferdinand dalje časa konferiral z avstroogrskim zunanjim ministrom grofom Berchtoldom.

Dunaj, 6. novembra. Danes je cesar bulgarskega cara Ferdinanda v Schönbrunn sprejel v privatni avdijenci.

ZAPRTE POTOVALNE PISARNE.

Černovice, 6. novembra. Oblast je tu vse potovalne pisarne provizorično zaprla.

SMRTNA KOSA.

Reka, 6. novembra. Tu je nagloma umrl ravnatelj ogrskega parobrodnega društva Milan Blašević.

FRAN KOŠUT NA SMRTNI POSTELJI.

Budimpešta, 6. novembra. Zdravniki so Košuta operirali. Po operaciji se je stanje bolnikovo tako poslabšalo, da so zdravniki izgubili vse upanje. Vsak čas je pričakovati katastrofe. Morda bo Košut še danes umrl. Ob bolnikovi postelji sedi vedno eden njegovih političnih prijateljev. Ponoči je bil pri bolniku grof Appony, katerega je zamenjal jutraj grof Karolyi.

KATOLIŠKI SHOD NA OGRSKEM.

Budimpešta, 6. novembra. Od 8. do 11. novembra se vrši v Budimpešti pod protektoratom ogrskega episkopata shod ogrskih katoličanov. Med govorniki so grof J. Zichy, grof Josip Karolyi, grof Apponyi, dr. Szemereszani, prof. Mihali in dr. Glattfelder.

VELESILE PRITISKAJO.

Carigrad, 6. novembra. Rusija in Frantaska sta se na prošnjo Grčije obrnile do turške vlade z opominom, naj Turčija pri grško-turških pogajanjih ne nastopa preveč nestrpnost in naj omogoči normalni razvoj pogajanj ter naj tako Turčija dokaže, da je za miroljubno politiko. Francoska ne bo Turčije več finančno podpirala, ako bi Turčija kazala namero, motiti mir na Balkanu.

Sofija, 6. novembra. Bulgarska vlada je posredovanjem francoske vlade pozvala grško, naj prenehajo nasilstva proti makedonskim Bulgarom, ker sicer bi se naraščajoče razburjenje v Bulgariji lahko izpremenilo v represalije proti Grkom v Bulgariji.

Atene, 6. novembra. Anglešk in ruski poslanik sta grški vladi glede dela komisije za albanske meje podala izjavo v zmislu Italije in Avstrije. Grška vlada je izjavila, da bo delo komisije v vsakem oziru podpirala.

AMERIŠKA VLADA NI POSLALA MEHIKI ULTIMATA.

London, 6. novembra. Reuterjev biro poroča iz Washingtona: Državni tajnik Bryan preklicuje vest, da bi bila ameriška vlada poslala ultimatum generalu Huerti.

TVORNICI ZA ŽELEZNIŠKE VOZOVE NA SRBSKEM.

Belgrad, 5. novembra. Nek konsorcij industrijcev se pri srbski vladi poteguje za koncesijo, da bi ustanovil v Nišu tvornico vagonov.

ZOPET DVE ŽELEZNIŠKI NESREČI.

Bruselj, 6. novembra. Včeraj ponoči sta na železniškem križišču Clene pri Lutichu trčila dva tovorna vlaka skupaj. Tri osebe so mrtve, več je ranjenih.

Moskva, 6. novembra. Zadnjo noč je trčil osebni vlak na železnici Moskva—Kazan s tira. 14 oseb je mrtvih, 15 težko in več lahko ranjenih. Sunijo, da je bila nesreča namenoma povzročena.

V JEČI LAKOTE UMRL.

London, 6. novembra. V Knytownu na Irskem so včeraj pokopali člana načelstva irske zveze transportnih delavcev James Pyrmeja. Pri stavki v Dublinu je bil Pyrme aretiran. V zaporu je odklanjal vsako hrano in je umrl od lakote.

UMOR IN SAMOMOR NA CESTI.

Dunaj, 6. novembra. Tu je na cesti trgovec z opeko od svoje žene ločeni Adolf Drössler vsled ljubosumnosti ustrelil svojo priležnico mnogo mlajšo prodajalko Diobal, nato pa še samega sebe.

VELIK POŽAR V VOJNEM ARZENALU V BUKAREŠTU.

Bukarešta, 6. novembra. V vojnem arzenalu je izbruhnil velik požar, kate-

rega je bilo mogoče pogasiti še-le po dveurnem napornem delu.

Ljubljanske novice.

Ij Pozor ljubljanski volilci! — Liberalne nakane z volilnimi imeniki. Liberalcem so se jele tresti hlače pred volilci. Oglašajo se jim slaba vest, ki jim pravi, da imajo toliko grehov na sebi, da bi se ne bilo prav nič čuditi, ako bi se ljudstvo v Ljubljani končno vendarle obrnilo od njih in se pridružilo njihovim nasprotnikom. In da preprečijo to eventualnost, so liberalni matadorji izdali tajen ukaz na podrejene mestne organe, naj iz volilnih imenikov po možnosti izpuste kolikor mogoče velikih pristašev S. L. S. Gospodje magistratni nastavljenici so se po teh zapuhih navodilih seveda tudi ravnali in »pomotoma« izpuščali volilce, ki so na sumu, da bi bili pristaši S. L. S. Ljubljanski magistrat je dosegel s tem rekord, da je izpustil iz volilnih imenikov veliko število volilcev S. L. S. in tudi socialnih demokratov, do katerih vseeno nimajo popolnega zaupanja, kljub temu, da sili E. Kristan v liberalno družbo. Protiliberalne stranke so hoče oropati za več stotin glasov. Volilci, ki so bili leta in leta že v imeniku so izpuščeni, da ne govorimo o onih, ki bi s svojim 24. letom morali dobiti volilno pravico v splošnem razredu. Na magistratu se na pritožbe izgovarjajo: »Smo prehitro delali...« Obračamo se do naših somišljenikov v Ljubljani ter jih pozivamo, naj posvečajo največjo pozornost volilnim imenikom in naj skrbijo za to, da bodo v te volilne imenike pravočasno vreklamirali vse naše volilce! Napišite si znane Vam volilce in pojdite takoj pogledat v imenik na magistrat, ako so v imeniku!

Ij Za nepravilno razdelitev Fabjančičeve ustanove je odgovoren župan dr. Tavčar. I ravi, stari, bolelni ljubljanski reveži morajo po določilih ustanove dobiti, kar jim gre. Na to bo treba gledati in župan-psovkar bo moral hočeš-nočeš odpreti svoj mošnjiček. Njegova dolžnost bi bila pravočasno paziti na to, da se ustanova pravilno razdeli. Mi zahtevamo: denar naj dobe samo tisti, katerim je po besedilu ustanove namenjen!

Ij Ljubljanska plinarna. Občinski svetnik dr. Ivan Zajec je meseca junija v ljubljanskem občinskem svetu vložil naslednji samostalni predlog:

Ljubljanska občina je svoj čas na kupila od nekaterih bivših delničarjev ljubljanske plinarne okroglo 300 delnic, in sicer je plačala za vsako delnico 1200 K, kakor se je javnosti opetovano trdilo, ne da bi bila kdaj ta trditve oficijelno ovržena. Ljubljanska občina ima tedaj v podjetju plinarne naloženih svojih denarjev okroglo 360.000 kron in je vsled tega gospodar in odločujoči faktor uprave le te plinarne. Jasno je tedaj, da ima občinski svet pravico in dolžnost izvrševati nad upravo tega denarja kontrolo, kakor tudi nadzorovati upravo plinarne same, kakor to veleva in zahteva javen interes. Ljubljanski občinski svet ima tedaj pravico ingerence na notranjo upravo plinarne, kakor ima zlasti tudi interes na tem, da se neprimerno visoke cene plina primerno regulirajo. Doslej pa občinski svet še ni imel prilike slišati poročila ljubljanske plinarne in označiti svoje stališče napram tej upravi. Zato predlagam: 1. Gosp. županu se naroča, da blagovoli predložiti občinskemu svetu čimprej, vsekakor pa do konca leta 1913. vsa letna poročila ljubljanske plinarne za vsa ona leta, odkar je mestna občina postala posestnica večine delnic te plinarne. 2. Dalje blagovoli gospod župan poskrbeti, da se od leta 1914. dalje predlaga letna bilanca plinarne občinskemu svetu. Dalje je občinskemu svetu dati priliko, da določi zastopnike upravnemu in nadzorovalnemu odboru ljubljanske plinarne. 3. Gosp. županu se nadalje naroča, da poda občinskemu svetu poročilo v uradništvu in uslužbencih, o plačah uradništva in uslužbencev, dalje o stanju plinarne ter o konsumu in ceni plina. 4. Gosp. župan naj dalje študira in poroča občinskemu svetu, ako je mogoče doseči znižanje cen plina, ker je notorično resnica, da trpe konsumenti plina vsled neprimerno visokih cen plina ravnotako, kakor trpe odjemalci elektrike vsled neprimerno visokih cen električnega toka. Do danes župan ljubljanski ni odgovoril in ta samostalni predlog še ni prišel v razpravo, kljub temu, da se je volil v to svrhu odsek treh članov. Kje tedaj tiči vzrok? Ali se mar bojite javnosti? Plin in elektrika ne smeta biti privilegij premožnejših slojev. Ali pa more sedanja plinarna in pa elektrarna zadostovati širšim masam? Ni-

kakor ne! Drugod rabijo plin za kurjavo, ker si s tem velikansko prihranijo na kurivu in strežbi. Če pomislimo, da imamo danes stanovanja v III. ali IV. nadstropju, kaka olajšava za dotične stranke, če bi jim bilo mogoče rabiti plin, kakor v drugih mestih, za nizko ceno! Sedanja podrtija pa komaj zadostuje za razsvetljavo, kaj še v druge namene. Seveda 1200 K za delnico plačati, in za to dobiti staro podrtijo, to je umno gospodarstvo! Ali so se smejali dotični delničarji, kake umne gospodarje imamo v Ljubljani na rotovžu! Če si niso kaj drugega mislili. Isto je z elektrarno. Danes se more iti čez stavljene meje, in pod takimi pogoji naj bi elektrarna zadostovala še za naprej, ko je komaj od časa zgradbe preteklo 15 let. — **Upamo, da vse zadeve in tako tudi to končno vendar enkrat pojasni na deželni odbor kranjski vložen pritožba kluba občinskih svetnikov S. L. S.**

Ij **Kurzi S. K. S. Z.** Jutri v petek ob 8. uri zvečer se prične **pouk italijanščine in pouk nemščine** (II. tečaj). Lokal: Slovenska trgovska šola, Kongresni trg.

Ij **III. gostovanje hrvatske opere** se vrši dne 17. in 18. t. m. ter se upriporita zopet dve različni operi in sicer velika junaška opera »Zrinjski« Ivana pl. Zajca in opera »Un ballo in maschera« Giuseppe Verdija. — Ocenio o včerajšnji predstavi priobčimo jutri.

Ij **»Mati skrb« v Ljudskem domu.** Na praznik Vseh svetnikov je Šentpetersko prosvetno društvo vpriporilo v Ljudskem domu igro: »Mati skrb«. Igra nam kaže, trud in skrbi za vsakdanji kruh, v družini revnega a neustrašnega in poštenega rokodelca. Neustrašenost in zaupanje napravljata poštenega rokodelca gledalcu zelo simpatičnega. In res je žel simpatije v polni meri g. Peterlin, ki je nam predstavljal tega rokodelca. Igra imamed tretjim in četrtim dejanjem nekoliko hiter, ne pričakovan in neutemeljen prehod, kar napravlja gledalcu vtis neverjetnosti, ali vsaj prenatrženosti. Igra sama je bila prav dobro igrana, le semintja bi bilo želeli nekoliko bolj glasnega govorenja, da bi posamezni efekti prišli bolj do veljave. Posebej moramo omeniti g. Poženela, ki je prav naravno in dobro predstavljal bolnega in umirajočega starca. Prav ljubeč prizor seje nudil gledalcem, ko so nastopili otroci, zaradi neprisiljenega, res preprostega, otroškega vedenja. Polna dvorana je pričala, da se občinstvo zanima in zna ceniti trud in delovanje neumornega društva.

Ij **Gostovanje gđ. Bogumile Vilharjeve.** Vnučinja slovenskega pesnika in hči slovenskega skladatelja nastopi jutri na slovenskem odru v glavni ženski ulogi moderne drame slovenskega dramatika prof. Antona Funtka. Gđ. Bogumila Vilharjeva je še mlada igralka, ki se je v prvi mladosti bavila s petjem ter je hotela postati operna pevka; toda posvetila se je dramski umetnosti in je že nekaj let članica kr. zemaljskega kazališča v Zagrebu. Da se omogoči predstava Funtkove »Tekme«, jo je prepustila našemu gledališču zagrebska intendantca. Gđ. Vilharjeva igra svojo ulogo namreč v slovenskem jeziku, saj je rodod Slovenka. Funtkova drama »Tekma« predstavlja večno borbo med preteklostjo in bodočnostjo, med starim in novim, med idealom očetov in sinov. Ze Ibsen je v »Solnesu« in »Zvezi mladine« obdelal to idejo; v prvi borbi za umetniška, v drugi za političnosocialna vprašanja in načela. Evolucija je vedno v spremstvu z revolucijo, napredovanje se more vršiti samo z žrtvami. Stari se umikajo mladim, ki nadaljujejo tam, kjer so stari prenehali. Nerazumevanje duha časa in nasprotovanje težnju po višjem, novem, popolnejšem povzroča v »Tekmi« konflikt, ki se zaključuje z žrtvo. Trdoglavega konservativca, ki zameta mlado umetnost, predstavlja gospod režiser Borštnik. Velik umetnik je stari akademik in njegovi uspehi so zapisani v knjigi zgodovine. Toda njegov genijalni učenec gre v svet, vidi nove mojstre ter se vrne še sam mojster, a z novimi načeli, ki so idealu bivšega učitelja le navidez nasprotni, v istini pa nadaljevanje, popolnitev. Učenca mojstra igra g. Skrbinšek. Zvezo med starim in novim pa predstavlja profesorjeva hčerka, ki razume in visoko čisla svojega očeta in njegovo umet-

nost, a razume in ljubi tudi učenca in njegovo novo umetniško strujo. To hčerko Stano igra gđ. Vilharjeva veslesimpatično. Tovariš njenega očeta, stari kipar Grušč je filozof, ki zna o pravem času resignirati ter se rad umakne novim silam, ko je sam že dovršil vse, kar je mogel in znal. Grušč igra g. Danilo prav dobro. Glavno ulogo predstavlja seveda g. Borštnik: nesrečnega starega umetnika, ki ne more preboleti, da bi bil drugi in ne več prvi. Ta značaj profesorja Lesovina nikakor ni patološki, nego naraven človek, ki le polagoma propada po lastni krivdi. Ubija ga trmasta domišljavost in konservativna neizprosnost, ki ne priznava kompromisov. Drama »Tekma« je eno izmed najlepših del mlade slovenske dramatične literature. Baš letos izide ta drama med knjigami »Slovenske Matice«. Avtor ni bistveno v »Tekmi« ničesar izpremenil, samo nekaj stilističnih stvari je predrugačil in dodal oziroma izpuštil nekatere stavke. Drama je enono delo, ki zastopa lepo, moralno, obenem moderno načelo napredka in razvoja. Igralo se je z najhlepšim uspehom že v Ljubljani, Trstu in Zagrebu. Gosp. Borštnik in gđ. Vilharjeva nam gotovo podasta resnično umetniški užitek, ki bo na čast slovenskemu gledališču. **Jutri napolnimo prostoro slovenskega gledališča, da tako pokažemo, da nam je resno za obstoj slovenske drame!**

Ij **Za mestni ubožni zaklad** sta darovala brata Robert in Feliks Moskovič, trgovca v Ljubljani, znesek 200 K, ker sta postala avstrijska državljana in ljubljanska domačina.

Ij **Semenj.** Na včerajšnji semenj so prignali 1043 glav, in sicer 374 konj, 432 volov, 188 krav, 57 telet in 1 prašiča.

Ij **Nevaren tat aretovan.** Slaboglasni Franc Kržmanc, katerega že sodišče in policija prav dobro poznata, in ima tudi za mesto in cel policijski okoliš prepovedan povratek, se je že precej časa potepal okoli in se izogibal svojega kraja Glinca, odkoder je češče smuknil tudi v Ljubljano. Sedaj je nazadnje lavoliral po Trstu, kjer se mu je zopet zljubilo po Glincah in Viču, kamor je pred kratkim prišel. Včeraj ga je pa roka pravice zasačila in moral je v zapor. Kržmanc je bil zaradi tatvine, goljufije in reverzije že čisto predkaznovan.

Ij **Aretiran Tržačan.** Včeraj se je na živalskem trgu pojavil nek Tržačan, ki je prodajal brezvrednostne priveske za srebrne. Ker pa za to ni imel nobenega dovolila, ga je policija aretovala.

Ij **Nesreča.** Ko je včeraj kovaški mojster na Lepi poti št. 1 Josip Kunstler podkoval onja, ga je ta udaril in znatno poškodoval na levi nogi.

Ij **V »brezalkoholni gostilni« v »Unionu«** je pred par tedni neka oseba pozabila tri kose dekliske obleke. Če jih želi nazaj, naj jih pride tje kaj iskat. **Iz ljubljanskih trgovskih krogov** nam piše nekdo: Te dni sem dobil od tukajšnjega sodišča nemški dopis z nemškim naslovom. Ker se spominjam, da je Vaš list nedavno tega odločno nastopil proti takemu izzivanju slovenske potrpežljivosti in žalitvi naše narodne zavesti, a izvestni uradniki onega opomina niso vzeli na znanje, sem nemški dopis s primerno opazko kar zavrnil. Opomba uredništva: Prav ste storili. Vsak naj zavrne nemške odloke, pa bo še najbolj pomagalo. Dotični gospodje, ki nam vsiljujejo svojo blaženo nemščino, bodo kmalu uvideli, da središče Slovenije, Ljubljana, ne leži na pruskih tleh.

Ij **»In hoc signo vinces!«** (V tem znamenju boš zmagal!) je senzacijski zgodovinski film, ki se bo predvajal od 7. novembra dalje v kinematografu »Ideal«, kot je razvidno iz današnjega inserata. Silna je vsebina tega filma, boj krščanstva proti poganstvu. Ta snov se vije s čudovitimi prizori po cellem filmu. Na eni strani je propalost, krutost in ščuvanje napram kristjanom, na drugi strani trdno prepričanje v Boga in neomahljivo vztrajanje v sv. veri. Pretresljivi so prizori trpinčenja kristjanov. — Vsi ti in drugi pripori, kakor izpreobrnitev cesarja Konstantina h krščanstvu, prehod njegovih bojevnikov čez Alpe in konečna zmaga nad krutim Maksencijem so prizori, ki se jih ne da popisati. Podjetje »Ideal« se ni strašilo stroškov, da si zagigura to velikansko delo, vrhutega je preskrbelo za udobno dovost, da bodo pri tej sliki tudi slovenski napisi. Ker je slika

jako podučljiva, se priporoča tudi šolski mladini. Predvajala se bo od petka 7. novembra do četrta 13. novembra.

Ij **Nov odvetnik.** Gospod dr. Josip Ažman odpravi svojo odvetniško pisarno na Dunajski cesti.

Ij **Članice II. Mar. kongregacije pri uršulinkah v Ljubljani,** ki bivajo izven Ljubljane, naj nam takoj javijo svoj naslov. Drugače se ne oziramo nanje pri sestavi imenika. — Iv. Tomažič, katehet in voditelj.

Ij **Ruski kružok** naznanja, da prične zopet z rednim poukom ter vabi vse one, ki se zele učiti rusčine, da se udeležijo sešanka v petek dne 7. novembra ob 7. uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Tisti, ki imajo izposojene učne knjige, in jih ne potrebujejo več, se prosijo, da jih prineso nazaj. Odbor.

Kvarljivosti ribjega olja so odstranjene s Scottovo emulzijo

Navadno ribje olje, dasi tako koristno krepilno sredstvo, povzroči mnogo neprijetnosti, vsled katerih se mora njegova uporaba opustiti. Odrasli kakor otroci nimajo večkrat samo opravičene mržnje do ribjega olja, ampak ga ne morejo vsled težke prebavljivosti tudi prenesti. Čisto drugače je to pri Scottovi emulziji ribjega olja, ki ni nič drugega kot na okusen in lahko prebavljiv način prirejeno ribje olje. 1

Pri prehladih, pri oslabilosti, oteženem pridobivanju zob, pri slabem tvorbi kosti pri otrocih, pri slabem toku in pri enakem je Scottova emulzija, ki se je v desetletjih dobro obnesla, izvrstno sredstvo.

Cena originalni steklenici K 2.50. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamkah na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarna za poskušnjo.

**Steckenpferd-
lilijino mlečno milo**

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno
negovanje kože in lepote. Vsakdan priznalnice.
Dobi se povsod a 80 vinarjev.

961

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 6. novembra 1913.

Pšenica za oktober 1914	11.22
Rž za oktober 1914	8.84
Oves za oktober 1914	7.20
Koruzza za maj 1914	6.24

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privaatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. kir. odd. dež. boln.

Na prostovoljni javni dražbi se dne 9. novembra t. l. ob 3. uri popoldne prodaja

hiša z vrtom

in 2 parcelama gozda v Bistrici št. 21 pri Trzinu. Dražba se vrši na licu mesta pred hišo. 3404

Zanesljivega treznega in izurjenega

STROJNIKA

k Lanzovi lokomobili Josipdolske parne žage, se sprejme s 1. dec. 1913.

Skušnje za kurjača in strojnika so pogoj za sprejem. Ponudbe s prepisi spričeval, katerih se ne vrne, s popolnim opisom dosedanjega službovanja je vposlati upravi graščine Josipdol, pošta Ribnica, Stajersko. 3412

Št. 9490/V. u.

Razglas.

Mladenci, ki so rojeni leta 1895., stopijo s 1. januarjem 1914 v črno-vojno dolžnost.

Zaradi zabeležbe se je vsem leta 1895. v Ljubljani rojenim mladencem, ne glede na pristojnost in pa zunaj Ljubljane rojenim, v Ljubljano pristojnim mladencem

do 1. decembra t. l.

zglasiti v mestnem vojaškem uradu, v »Mestnem domu« I. nadstropje.

Izkazila o domovinstvu (domovnico, delavsko ali poselsko knjižico) je prinesiti s seboj.

Bolne, odsotne in zadržane mladence morejo zglasiti sorodniki.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. novembra 1913.

3415

Kurzne cene

dne 5. novembra 1913.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	80	80
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	80	80
4 1/2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	83	85
4 2/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	—
4% avstr. zlat. renta, davk. prosta	103	80
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	30
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	80	80
4% ogr. renta v zlatu	98	45
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	80	20
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	88	70
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	92	50
4 1/2% kranjske deželne banke	93	—
4% bosansko deželno posojilo	80	40
4% obveznice Rudolf. železnice	80	45
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice doljenj. železnice	91	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1610	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	440	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	694	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	352	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	267	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	280	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	246	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	25	50
Ljubljanske srečke po 20 gld.	64	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	52	25
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	31	—
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir.	44	75
Josizv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	223	75
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	25
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	620	—
Avstro-ogrška banka	2057	—
Ang-o-avstrijska banka	334	60
Dunajsko bančno društvo	509	50
Jadranska banka	418	—
Ljubljanska kreditna banka	399	—
Union banka	583	25
Živnostenska banka	263	—
Avstrijski Lloyd	600	—
Državna železnica	685	75
Južna železnica	103	95
Alpine	780	25
Skoda	758	50
Valute.		
20 frankov	19	08
20 mark	23	58
Sterling	24	10
Rubelj	254	—

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avstr. kredit. zavoda v Ljubljani.

Odda se stanovanje

obstoječe iz ene sobe, kuhinje, drvarnice, kleti in vrta za februarjev termin na Tržaški cesti št. 41. 3395

Prodaja se več lepih 3413

kostanjev

za presaditev, v restavracijskem vrtu v Rožni dolini. Prodajo se zaradi preblizu stoječega poslopja po ugodni ceni.

In hoc signo vinces!
Novo! V tem znamenju bodež zmagal! Ta slika ima tudi slovenske napise. Novo!

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe od petka 7. do četrta 13. novembra.

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križa. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo pogsanske bojevnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija. **Solski mladini priporočljivo.** 3222

V kinematografu IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1—3, 3—5, 5—7, 7—9, 9—11. V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj. **7 dni! Cene: K 1.90, 1.60, 1.30, 1.—, —.60. 7 dni!**

PRVOVRSTNI PRIPOVEDNI SPISI.

Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. Prva knjiga 3 K, vez. 4 K; druga knjiga 3 K 80 h, vez. 4 K 80 h. — To je po soglasni sodbi strokovnjakov največje in najlepše slovensko leposlovno delo, ki bo tudi pri tujih narodih vzbudilo občo pozornost.

Haggard: Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 h. **Roža sveta.** Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h. **Salomonovi rudniki.** Afrikanska povest. 1 K 60 h, vez. 2 K 40 h. — Navedene tri povesti so tako mične in v njih je toliko lepote, da si bo vsak, kdor si bo kupil in prebral eno, takoj nabavil tudi drugi dve.

Sienkiewicz: Skozi pustinje in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90. — Slavnoznani poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucij Flav). Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor hoče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje ubogega mornarja, ki se je edini otel iz potapljačije ladje.

Po pošti stane vsaka knjiga 20 h več.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Avtomatična past!

Za podgane K 4.—, za miši K 240, ujame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Past za ščurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, 4 K 240. Povsod najboljši uspeh. Pošilja po povzetju Franc Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Alostgasse 3/24. Mnogo pohvalnih pism. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23.446.

Pozor gostilničarji!

Zajamčeno pristno **vino**
belo in črno, staro in novo
dobite po 36—42 K franko
Sv. Peter v Sumi, če pošljete sode

Gospodarskemu društvu
v Baderni pri Pazinu (Istra).

2 ali 3 elegantne, velike sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne tudi za pisarno, se takoj oddajo. Naslov pove uprava Slovencev pod št. 3369.

Kavarna J. Zalaznik
priporoča vsem Ljubljancem in gostom z dežele
najboljši zajtrk
kakor priznajo dobro belo kavo, čokolado, kaka, čaj, fine likerje in najfinije pecivo. 3319

Št. 1296/pr.

3409

Razpis sekundarske službe.

V deželni bolnici v Ljubljani sta popolniti dve mesti sekundarjev. Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti, lahko pa se podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.

Adjutum, ki ga dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem letu z 2000 K, v drugem letu z 2400 K in od tretjega leta dalje z 2800 K. Poleg adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdravniške prakse.

Prosilci za razpisane službe naj predložijo svoje s krstnim listom, z dokazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 26. novembra 1913

vodstvu deželnih dobrotelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 4. novembra 1913.

Izdaja konzorcij »Slovenca«

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riazilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana. Dunajska cesta 73. 249

Odda se več Stanovanj

na Poljanski cesti št. 67

(bivša Klinefabrika.) Več pove Adolf Hauptmann, Ljubljana Sv. Petra cesta.

Konfekcija

za moške, ženske in otroke v veliki izbiri po zanesljivih stalnih cenah v podružnici tvrdke R. Miklauc

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3, (Medena ulica).

Poseben oddelek I. nadstropje
Cenik na zahtevo brezplačno
in poštne prosto. 2622

A. KUNC

2707

Ljubljana,
Dvorni trg št. 3.

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.

Najnižje, stalne cene!
Ceniki na razpolago.

Zamaške

iz probkovine za steklenice in sode v vseh velikostih in kakovostih za vinotrčce, pivovarne, založnike piva, izdelovalce likerjev, lekar-narje, drogist, mineralne vrelce in spec. trgovine izdeluje tvrdka

Jelačin & Ko., Ljubljana.

Edino domače podjetje te stroke na jugu monarhije. — Električni obrat. — Direktni uvoz probkovine iz Španije in Portugalske. — Zahtevajte cenik in vzorce! — Zaloga raznovrstnih stanjlovljivih kapeljev za steklenice. 3196 12—1

**Moderna
damska konfekcija**

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhna krila v krasni izbiri po zelo solidnih cenah v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

3031

Št. 8990/V. z.

3298

**Poziv
nabornikom k zglastitvi.**

Mestni magistrat glede rednega nabora leta 1914 razglašja:

1. Vsem v Ljubljani stanujočim leta 1891, 1892 in 1893 rojenim mladencem, ne glede na njih rojstni ali pristojni kraj, se je osebno zglastiti

tekem meseca novembra 1913

v mestnem vojaškem uradu, v Mestnem domu, I. nadstropje

k zabeleži.

2. Nabornikom, ki niso pristojni v Ljubljano, je prinesiti s seboj izkazila o rojstvu in pristojnosti (rojstni in domovinski list).

3. Začasno odsotne ali bolne nabornike smejo zglastiti starši, varuhi ali pooblaščenici.

4. Nabornikom, ki hočejo uveljaviti eno ali drugo v §§ 29 (duhovni in kandidatje duhovskega stanu), 30 (posestniki podedovanih kmetij), 31 vzdrževalci rodbin in 82 (učitelji in učiteljski kandidatje v nadomestni rezervi), dalje v § 20 (osiguranje le dveletne aktivne službe) v. z. navedenih olajšav, je opremljene prošnje od meseca januarja 1914 dalje do glavnega nabora vlagati pri pristojni politični oblasti, ali pa na dan glavnega nabora pri naborni komisiji (§ 45).

5. Za slučaj, da je pravica do olajšave po §§ 30 in 31 v. z. obstajala že pred nastopom aktivne službe, pa se do nastopa aktivne službe ni uveljavila, ne da bi se zamuda zadostno opravičila, stopi pravica do uvrstitve v nadomestno rezervo šele ob splošni izmeni moštva v veljavo.

6. Opremljene prošnje za nabor izven pristojnega nabornega okraja je vsekako vlagati o priliki zglastitve in obenem se lahko dokaže in uveljavi pravica do ene ali druge v §§ 29, 30, 31 in 82, dalje v § 20 v. z. navedene olajšave (§ 30).

7. Določila pod 4, 5 in 6 veljajo tudi za olajšila po § 82 v. z. za tam določeno prehodno dobo.

8. Opremljene prošnje za priznanje olajšave po § 32 v. z. (priznanje olajšila vzdrževalcem rodbin in kmetovalcem, ako nimajo polne postavne pravice po § 30 in 31 v. z.) je od meseca januarja 1914 dalje pa do nastopa aktivne službe vlagati pri pristojni politični oblasti. Za slučaj, da je pravica do olajšave obstajala že pred nastopom aktivne službe, pa se do nastopa aktivne službe ni uveljavila, ne da bi se zamuda zadostno opravičila, stopi pravica do uvrstitve v nadomestno rezervo šele ob splošni izmeni moštva v veljavo.

9. Kdor prezre dolžnost zglastitve ali sploh iz vojnega zakona izviraajoče dolžnosti, se ne more opravičevati s tem, da ni vedel za ta poziv ali dolžnosti, ki izvirajo iz vojnega zakona.

10. Nabornik, ki opusti zglastitev, ne da bi ga ovirala kaka nepremagljiva ovira, se kaznuje zaradi prestopka z denarno globo do 200 K, odnosno s temu primernim zaporom.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. oktobra 1913.